

PERIÒDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

MARGARIDA CAIMARI.

Escriptora mallorquina
y poetisa mol discreta,
gosa d' un nom merescut
y tan gran com sa modestia.

CRONICA.

L' arcalde ja deu estar satisfet.

L' única cosa, l' únich bulto gros que li feya
sombra, ha desaparecut.

Parlo del globo cautiu.

Dilluns, á primera hora, en mitj d' una tem-
pestat desfeta de trons y aygua, la pobra bomba
va entregar la seva ànima al Criador.

La opinió pública atribueix aquesta desgracia
á un llamp; pero vostés no 'n fassin cas de la
opinió pública.

Aquí, no hi ha que donarhi voltas, s' hi véu la
má de don Francisco.

Es lo qu' ell deya devegadas:

—Dugas bombas no hi cabém á Barcelona.

¡Quí sab si 'l llamp en qüestió era un municipi-
pal de nit, disfressat de cohet!

Suposo que la nit de Sant Joan devían anar á
la Exposició.

Y que lo mateix que van fer vostés, deurían
ferho cinquanta, xeixanta ó setanta mil personas.

Jo no 'm vaig entreteni' á contarlas; però pèls
bultos que 's veyan, las empentas que en certs
lloch se sufrían y la dificultat en que tothom se
trobava d' alcansar un siti en una taula de café,
cerveseria ó barraca de refrescos, vaig ferme la
ilusió de que allí dins lo menos, lo menos s' hi
havía reunit mitj Barcelona.

—¡Veja!—deyan molts.—Avuy sí que la caixa
de la Exposició sortirà d' apuros. ¡No n' haurán
fet poch ni gayres de diners!...—

¿No es veritat que ho semblava?

Pues no hi ha hagut res d' aixó.

Al dirho casi m' esgarrifo; pero 'ls números no
s' entenen d' esgarrifansas. ¿Saben quantas pes-
setas varen recaudarse?

Unas catorze ó quinze mil. ¡Quín desengany!
Una de dugas: ó en aquesta suma hi ha pessetas de menos, ó aquella nit al Parch hi havia gent de més.

Tambè podria ser un' altra cosa.

Que jo y vostés y tots los que varem veure 'ls jardins plens de gent, somiessim.

Ara 'ls empressaris de teatros surten ab la embaixada de que la gent, distreta ab las festas nocturnas de la Exposició, no acut als seus espectacles.

Y diu que han assegurat que si aixó dura una senmana més, tancarán las portas dels seus establiments, y ¡campi qui puga!

Es xocant aixó. Als teatros no hi va ningú; á la Exposició, quan recaudan més, arriban á quinze mil pessetas...

¿Quí l' entén aquest misteri?

De totas maneras, si 'ls empressaris de teatros no tenen un públich numerós, la culpa es seva.

¿Volen omplir los seus locals cada vespre?

Es una cosa molt senzilla.

Que obrin en certs puestos dissimulats varias portas excusadas, y per allí, ¡alsa! que hi entri tothom que vulgui: los amichs dels cómichs, dels porters y dels músichs; los parents dels músichs, dels porters y dels cómichs; los vehins dels cómichs, dels músichs y dels porters...

Es un remey probat. Aixís, al menos, ho fan á...

—¿Ahont?

—No 's pot dir: hi ha roba extesa. Conténtinse ab sapiguer que allí hont ho fan, solen tenir molta gent. Es veritat que en ¡cambi no fan gayres, diners; pero ¡qué diastre! una cosa ó altra n' ha de valguer menos...

Si s' han entretingut alguna vegada fullejant la Historia d' Espanya y las antigas crónicas de Barcelona, ja deurán sapiguer que en certa época,—no recordo exactament la fetxa—va comensarse á empedrar la plassa de Santa Ana.

Pues ara s' han acabat las obras.

Los esfuerzos de dos ó tres empedradores que van inaugurar la feyna, continuats per altres tres, y després tres més, han conseguit, á través de varios sigles, donar felís acabament á un empedrat que amenassava no estar llest ni l' endemà del judici.

S' assegura que 'ls vehins de la afortunada plassa tractan d' elevar un monument que recordi per tota una eternitat aquest aconteixement memorable.

Diu que figurará una pirámide d' adoquins mal quadrats, rematada per una tortuga, símbol de la rapidés.

Y també 's diu que buscarán uns altres empedradores que empedrin la plassa de cap y de nou, porque lo que ara s' acaba de fer, no serveix.

Decididament los héroes están de desgracia.

Ab la desaparició del globo, queda impossibilitat de lluhir lo seu mérit aquell honrat ciudadá que volia deixarse anar de desde dalt, relliscant per la corda que subjectava la bomba.

S' havia també anunciat que una senyoreta, á imitació del senyor Espinosa, entraria ab l' Alexiano en la gabiá de las fieras.

Pero á última hora ha sortit lo gobernador prohibint semblant heroicitat.

¿Cóm estém aquí?

Un partidari dels espectacles *forts* se queixava d' aquesta prohibició, presentant arguments que no tenen réplica.

—A veure—deya ell—á veure; que se 'm citi un sol article de la Constitució que privi als ciutadants de la llibertat de fraternisar ab las fieras.—

Realment; lo gobernador, volguent tal vegada defensar la vida de una senyoreta, ha atacat los drets individuals d' aquesta *individua*.

Los desacerts de D. Francisco—que cada día está més deixat de la má de Déu—han soliviantat de tal manera l' opinió pública, que 's parla ja ab certa insistencia de protestas enérgicas, manifestacions colectivas de desagrado y altres projectes ó *projectils* parecuts.

Una de las ideas que adquireixen més visos de posarse en práctica, es redactar una *exposició* á Madrit, firmada per tots los que vulgan, demanar al govern que 'ns libri de semblant arcalde.

Lo plan es magnífich. Y fins á cert punt equitativu. Don Francisco no pot queixarse. ¿No ha fet ell una exposició? Nosaltres ne fém un' altra: estém en paus.

Si 'l projecte s' abandona, ho sentiré molt.

En cambi, si 's tira endavant, desde ara ja ho saben.

Que m' hi apuntin á mí.

A. MARCH.

PEPA LA GALLINAYRE.

SONET.

Es viuda, tè trenta anys y es de Russafa,
trafica ab ous, pollastres sempre rifa
y en sa casa no hi falta may catifa
de closcas que ab los sochs sovint esclafa.

Ab la dona més alta ella s' agafa
quan veyentse insultada se rebifa,
y ab sos gestos grossers fins esgarrifa
y ab son modo de dir aviat embafa.

Sempre está per qüestions; es molt garrofa,
y encare que li digan «la Baldufa»
cap dona ni cap home d' ella 's mofa.

Prou que ho sab un que li espatllá la estufa
de sa industria, que al pobre, d' una *bufa*
li deixá 'l nas tot fet una escarxofa.

A. ROSSELL.

EXCURSIONS PER L' EXPOSICIO.

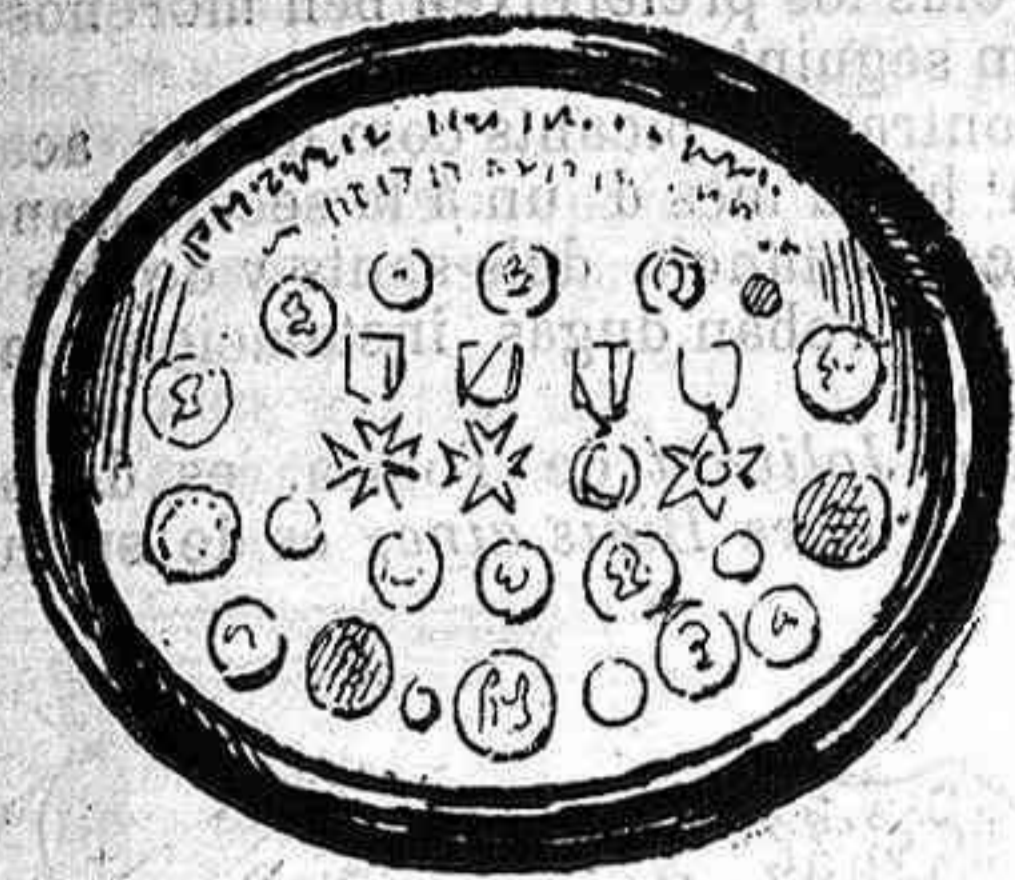
III.

Lo Palau de la Industria.

FRANSA.

Ja sabíam que França era una bona amiga d' Espanya y principalment de Barcelona. Las quatre naus que ocupan los productors francesos ho demostran, y es d' advertir que hi están estrets, l' un sobre de l' altre:—*batallan en orden cerrado*—deya un militar, y casi tots presentan grans quadros ab las medallas conquistadas en anteriors certámens, porque casi tots son veterans de las Exposicions y tenen á orgull mostrar las recompensas.

Las instalaciones son generalmente sencillas: res de donar més importància al continent que al

contingut. Als francesos los basta dir:— *Je suis ici* (Aquí estoy yo) per cridar l'atenció y fer passar algunes horas entretingudas. Y allà están ells, salvaguardats per l'escut de la República que campeja en la cornisa de las galerías. Avants tenían un gall; més tart van tenir una àguila; pero avuy han substituït aquelles besties ab dugas lletres: la R. y la F. ¡Y després dirán que las Repúblicas no son més amigas de las lletres que las monarquías y 'ls imperis!

Però no divaguem, y aném al grà.

Després de consignar qu' en las portas d' entrada s' hi admiran uns magnífichs *portiers* de yute estampat, encaminémnos á la instal·lació del govern, que té la forma d' envelat, y dirigim una mirada als magnífichs tapissos del Gobelins y á las porcelanas de Sévres, que gosan fama universal. Al centro hi ha un gran gerro de porcelana blava, que á pesar d' estar sech, deixa blau.

Un detall significatiu: sota dosser, en lloch de tronó hi ha un sofà. ¿No es veritat que sempre es

més cómodo un sofà que un tronó? ¡Si 'l tingúes en Sagasta, quins tips de jeure s' hi faria!...

Los mobles exposats en distintes instal·lacions son *épatants*. La *Cámara sindical de Paris* ab sos 19 fabricants de mobles y 3 de bronzes artístichs hi fa un paper lluhidíssim. La casa *Krieger, Damont y C^o* presenta una Sala Lluís XVI qu' es lo *non plus* del bon gust y l' elegancia. Algunes altres instal·lacions notables están distribuïdas per la secció francesa. Com article relacionat ab los mobles, es precis concedir siti de preferencia als guipurs y blondas decorativas de la casa *A. Warée*, productos preciosos que valen tan or com pesan.

De modo que 'ls francesos ab tot y tenir República, quan se tracta d' amoblar y decorar saben fer cosas *regias*.

¡Y en materia de bronzes!... Contemplin las obras de la casa *Hottot*, ab sas preciosas estatuetas, combinació de bronze y terra-cuyta, las estatuetas de *Amyot*, los bibelots de *Bertrand*, las lámparas de *Chabrié* y sobre tot las grans estatuas de *Thiebaut*, instal·lació presidida per lo gran gerro de *Gustavo Doré*, en lo qual lo famós dibuixant, lo dia que volgué ser escultor, va agotarhi 'ls capritxos de sa poderosa fantasia.

Lo ram de pianos hi está també dignament representat. Las casas *Erard, Herz y Ruch* exposan instruments magnífichs, no menos que las orgas y armóniums de *Dumont et Lelievre*, guardats per una franceseta *très jolie*.

Després dels mobles, las joyas, de las quals n' hi ha de ricas y d' espléndidas y per tots los gustos. Los joyers *Tetercer, Rouvenat et Després, Picard, Gustave Sandoz* y altres que no recordo, presentan un verdader caudal en pedreria y metalls preciosos.

—Vaja, Pepet, vaig preguntar á un meu nebot molt galant: ¿qué t' estimarias més; poder triar entre aquestas joyas ó entre las donas que se las miran?

Lo meu nebot per tota resposta va tirarme una mirada de moltó y va exhalar un sospir molt fondo.

Pera sossegarlo me 'l vaig endur á la secció de llibreria, qu' está molt dignament representada. Los grabats y cromos de *Levy*, las impressions de *Arnaud*, las artísticas de *Hauteceur*, los llibres de *Dentu*, los traballs de *Lorilleux* y la instal·lació colectiva de impressors y llibreters de Paris donan una idea molt ventajosa de la industria tipogràfica secundada dignament per l' art del dibuix y 'l grabat.

Mereixen menció especial las láminas de *Tecnografía* de *Armengaud*, destinadas á decoració d' escolas. Son sencillas y deuen ser baratas, porque están impresas pèl procediment que s' usa en las aucas de soldats pintats. En cambi ¡quina utilitat més gran no prestan als noys que assisteixen á las escolas! En las tals láminas se representa la manera de sembrar, de segar, de batre, de fer vi, eynas y procediments de totas las arts y de tots los oficis. De aquesta manera las criaturas, adquireixen sense adóarse'n un gran caudal de coneixements útils. Si aquí se 'ns hagués ocorregut la idea, las nostras láminas representarian la manera de ajudar la missa, de confessarse, ó de dur l' hatxa á la professó.

¡Y qué bè 'ns coneixen los francesos! Parlo dels que per fer negoci 'ns han portat verdaderas carretadas de sants éimatjes. Hi ha

un industrial, *M. Chobet*, que ab los seus esmalts, rellés sagrats y cromos ha armat un ver-

dader carrer de quadros. Alló sembla la *rue de Petritxol* de París.—*M. Daniel* se dedica à la especialitat de las imatjes del Sagrat Cor. ¡Hasta en aixó hi ha especialitats.

Lo que més me xoca es la gran instalació de *M. Werrebout*. Está montada davant per davant d'un escaparate de mitjas de seda, brodadas y reixadas y algunas colocadas dintre de sabatetas escotadas qu' en fi... si no 'm prometen dirho à ningú, 'ls ho posaré en vers:

«Sants y santets de allá al davant
tot fent l'ullet ab dissimulo,
à cada punt van exclamant:

—Mare de Dèu quin péu més xulo!»

Y ara 'ls diré que 'ls sants francesos, ab tot y ser molt bèn deixats y hasta de bon gust artístich, inspiran escassa devoció.

Aixís m' ho feya observar una devota:

—No sé que tenen aquests sants, jo no 'ls hi sabria dir una oració.

—Jo li diré, senyora, li vaig respondre: es que aquests sants casi tots son rossos y las devotas espanyolas los prefereixen bèn morenos.

Aném seguint.

De contrastos picants com lo que acabo de indicar n' hi ha més d' un á la secció francesa.

A poca distancia dels sants y de las mitjas de seda s' hi troban dugas instalacions magníficas y xistosas.

L' una, *Jolivart* de Tolosa, es de suntuosas *toilettes*; l' altra *Biais aine*, es de suntuosas *ca-sullas*.

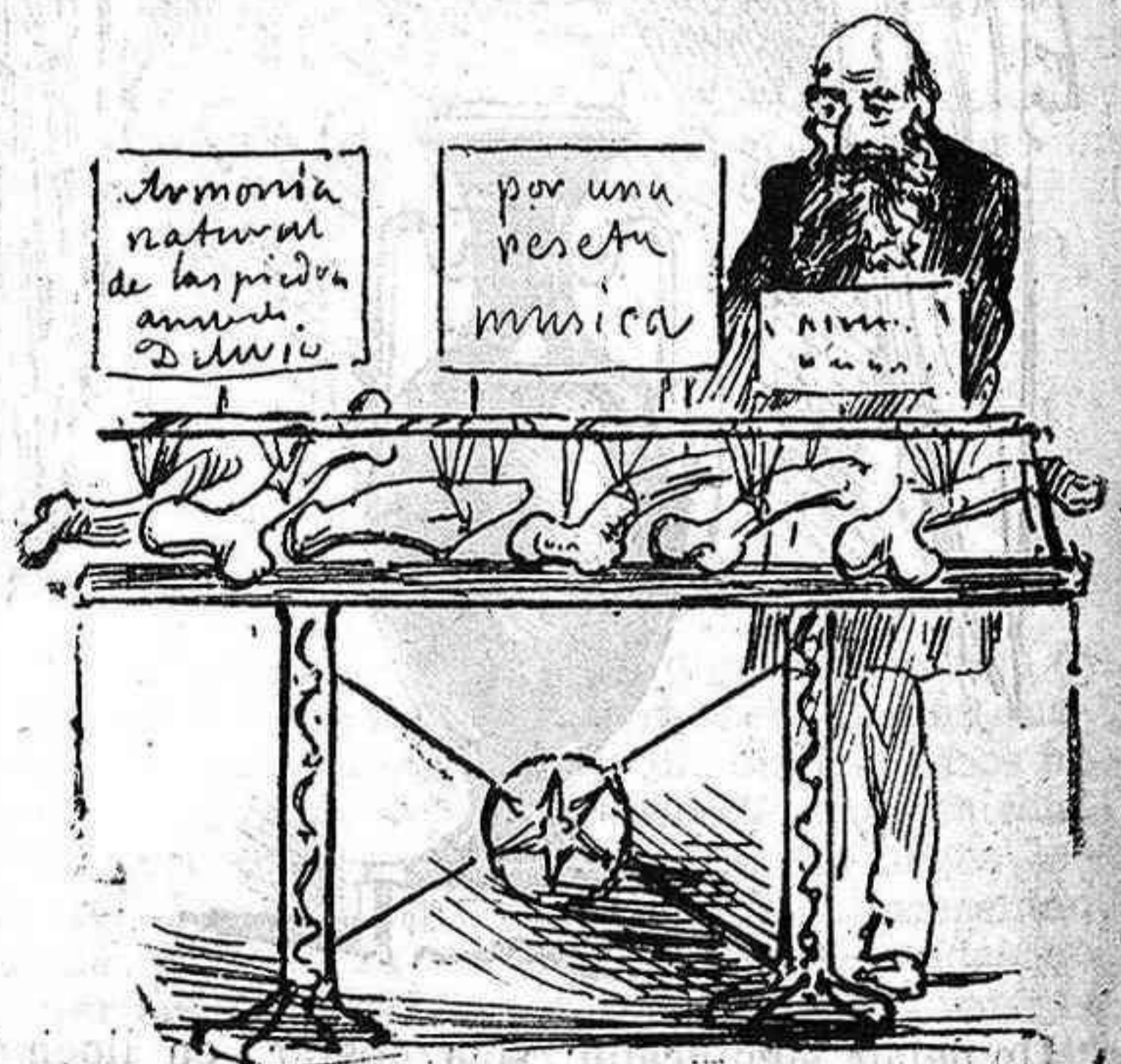

Sempre passa lo mateix: Dèu las cria y ellas s' ajuntan.

Y ara, si son servits, farem un petit intermedi.

Admirin la paciència del *mussiú* que per entreteniment dels visitants s' está tot lo sant dia assentat davant de un aparato en forma de psalteri, compost de una serie de pedras lligadas y pendents, que més que tals pedras semblan llan-gonissas, garrons y butifarras.

¿No saben qu' es aixó? Llegeixin: «*Armonia natural y misteriosa de las piedras antes del diluvio.*» ¡La música anti-diluviana! Manera de sentir aquesta música que 'ls que allí 's troban

reuneixin una pesseta, y 'l *muissú* toca una marxa á gust del auditori.

—¿Qué tal, *muissú*? vaig preguntar-li: ¿heu fet gaires pessetas?

—*Rien du tout!* me va respondre.

Y allà s' está assentat sempre, y esperant encare la primera pesseta.

Pero si no volen gastar tan, ab deu centims no més, *un chien grand*, poden divertir-se.

¶ No tenen més que pujar sobre una *báscula electricadora*, estirar poch á poquet las dugas manetas, y aviat sabrán lo qu' es formigor y lo que son pessigollas y cargolaments.

Jo vaig probarho y á aquestas horas encare trech xispas per la punta del nas.

Continuém.

Materials de construcció. Hi ha dos expositors de baranas y adornos de zinc que semblan talment de ferro-forjat. Me refereixo als Srs. *Javot et Rivière* y *Coutelin*: son molt bonichs los mosaichs de *Rivière* de Tolosa y 'ls parquets de *Aubrun*; molt útils los casetons y rajolas de vidre de *Saint Gobain* y 'l cartró cuyro pera teuladas de *Desfeux*, y verdaderament espléndida una colecció de jaspis dels Pirineus francesos, presentats per *Holtzer*.

L'enginy francés, qu' es proverbial, brilla en un sens número de instalacions de joguinas. N' hi ha pèl pare, per la mare, pèls

avis y sobre tot pèls nets. A la majoria se las hi dona corda y se las deixa anar. ¡Y qué dirém dels *Bebés*, encant de *les ninetes*! *Bebé bru* de *Chevrot*, los de *Ravery Delphien* y sobre tot *Bebé ju-meau* son preciosos. En l' armari de aquest últim hi ha un toro de felpa de sombrero y una colecció de ninas vestidas de torero, que fan exclamar:— *Au lait!* (Olé) ¡*Vive ta mère!*

Impossible citar un per un tots los expositors de *bibelots* y objectes suntuaris. Si 'm deixavan triar me quedaria ab los notables esmalts de *Soyer* y ab las porcelanas, rejolas esmaltadas y esmalts sobre cristall de *Imberton* que son exquisits.

Christophle fa un gran paper ab sos articles de metall blanch, que semblan de plata sense serho, y un sens fi d' expositors, que no cito per no ferme interminable, presentan objectes de utilitat y confort com taulas d' escriure higiénicas, arcas de guardar caudals, caloríferos, papers pintats, estufas y escalfa-pànxa, panys y claus, útils de cuyna, cuberts, cristaleria, necessers y carteras, vanos, máquinas de cusir, cafeteras y teteras, hules, aparatos per gaseosas y carbónicas, cromos y reproduccions de guix, magnífichs cotxes y arnesos, instruments de cirurgia, ganivets y estisoras, cistellas y necessers, instruments de música, pesa-cartas, biberons, placatje de fusta, ab la particularitat de que en la instalació de *M. Monjenot* hi figura una pesa de 200 metros quadrats; y en fi, hasta hi ha una instalació tota de barrets per tubos de quinquè.

¿De qué no fan una industria 'ls francesos? Da-

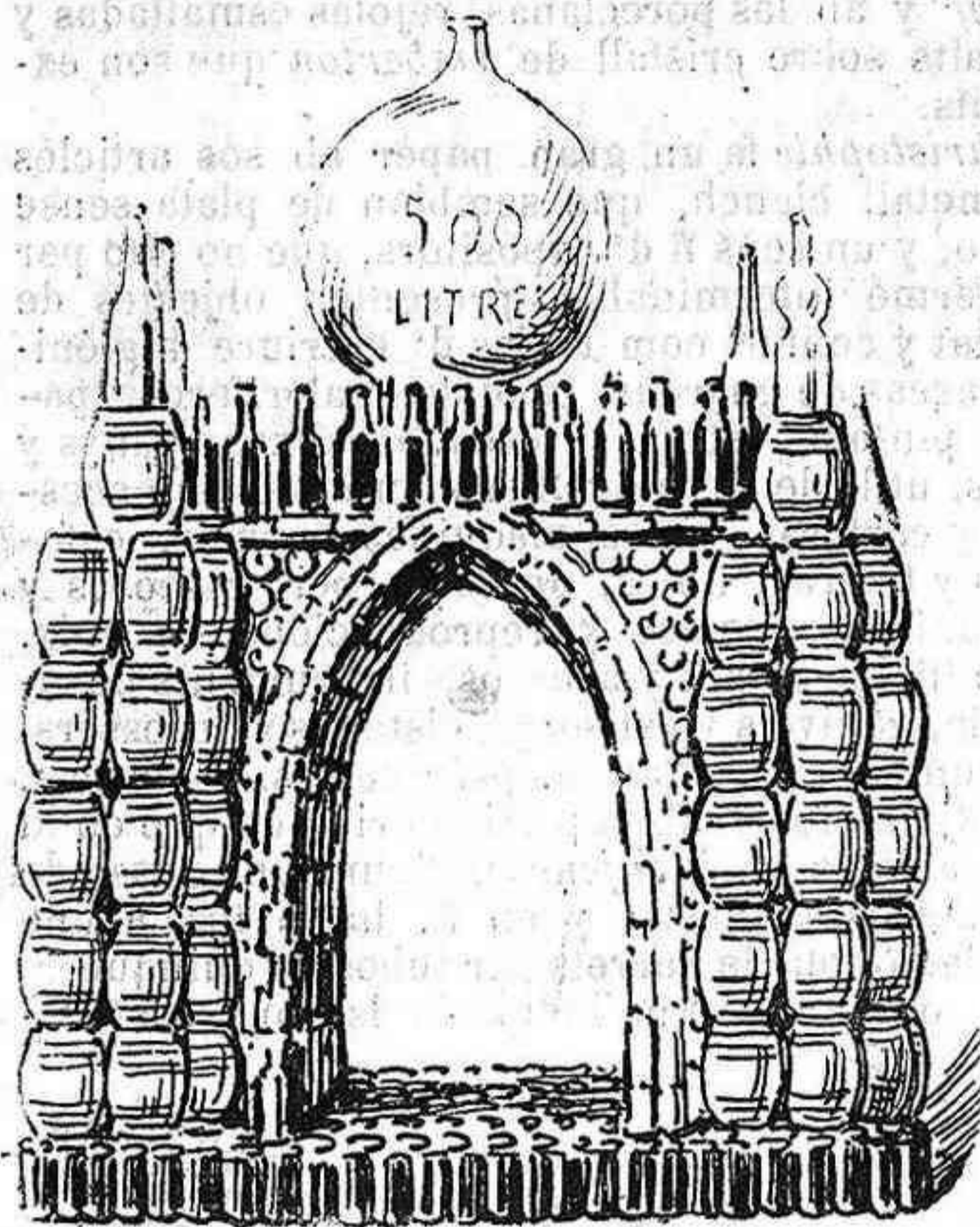

vant de un gran armari no hi pogut menos de posarme á riure. ¡Assómbrinse! Es una instalació de collars y joyas destinadas exclusivament á la rassa canina. *Lochet aine* es un gran industrial que provehix de aquest originalíssim article á casi todas las Còrts d' Europa. Allá hi ha 'l collar escullit per la soberana de Russia y per la d' Espanya, per la princesa A. y pèl gran duch B. ¡Ditxosa Fransa que avants enviava prínceps á todas las Còrts y avuy los envia collars pèls gossos!

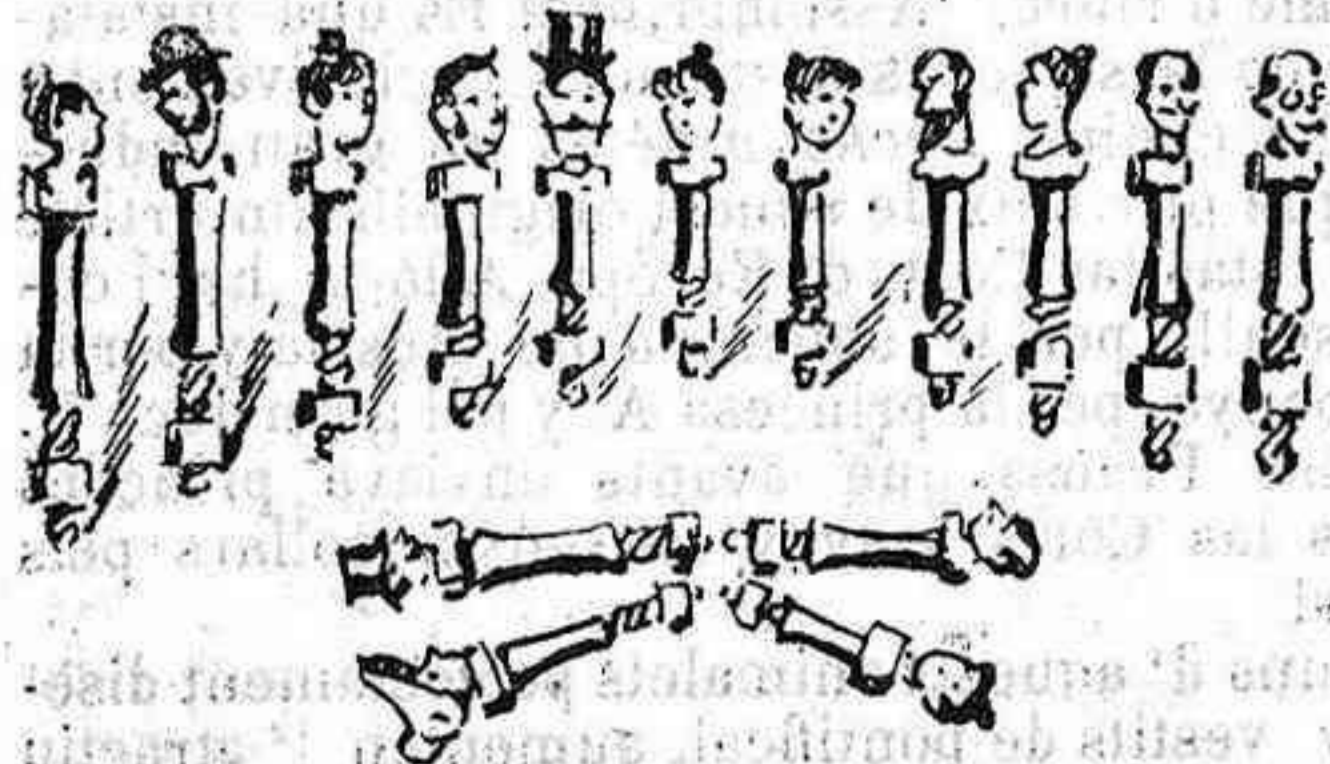
Alguns d' aquests animallets perfectament disecats y vestits de pontifical, aumentan l' atractiu de aquesta instalació.

Anèm fent llista, ja que 'ns es impossible detallar com voldríam.

En diverses instalacions s'hi veuen los articles més variats: càmaras obscures, microscopis y tota mena de aparatos de física, fotografias estereoscòpicas de vidre, tintas, llapis y objectes d'escriptori, papers d'escriure, d'imprimir y de fumar, colors, articles de perfumeria, telas metàlicas, civellas, ullers, y botons. llimas, feltres, pells per pianos y per orgas, cuberts de ferro y d'acer estanyat, raspalls, pinzells y bronjas, productes químichs y farmacèutichs, barnissos, essencias, ampollas y articles de vidrieria ab los quals s'ha aixecat un vistós temple, tot format

de productos de las fábricas de *Carmaux*; botons de paper, coronas fúnebres, objectes de cabell, or de daurar, braguers, terra refractaria, midas lineals metàlicas, claus per calsat, barómetros y manómetros, objectes de coure, taps de suro, banyeras, molas de carruatje, metall foradat, ciment Portland, grabats en bronze, traballs de sastre y de modista, calsat, gorras y sombreros, elástichs, trajes y fregalls contra 'ls reumatismes, cotillas, gafets, grafetas y agullas, colors per estampats, sofres, estopas, venas y desfilas, y fins péls de llebre y de conill—lo qual no deixa de tenir molts péls—un *enveloppe isolant* de un tal *Magniat* que ignoro si 's pot utilizar pera aïllarse de la sogra, y una gran colecció de mascles y famellas (instalació *Mandart*) que apesar d'es-

tar barrejats, no donan cap escàndol.

Lo ram de la manducatoria està també molt bèn representat.

Lo graner *Vilmorin* exposa una gran colecció de patatas, cevas, rabes y grans que no sè si 'ls pots que 'ls contenen serán de vidre de multiplicar, perque són molt grossos. Los hi recomano un coco marí que sembla una mala cosa.—Detín-guinse un moment davant de la instalació de conservas y sopa á la *Julienne* de M. *Prevet*. Tot lo de allí, està dihent: «menjeume.»

Hi ha adem's xocolates, confituras, bescuyts y galletas y uns hermosos rams de flor de taronjer y de violas confitats que s'oloran ab las dents.

En quan á vins, licors y cervesas, demanin, sinó que molts ampollas de vi son vuidas

—Clar, deya un: se las déu haver begudas la floxera.

Una de las instalacions més elegants es la de *Cavaillon* y C.^a de Burdeos.

Un detall: molts del licors tener marca de frare ó nom de Sant. Entre 'ls primers citaré 'l de la *Abadia de Abelema*, 'l de la *Abadia de Sant Denis* y aixó que hi falta 'l famós de la *Castuixa de Grenoble*. Entre 'ls segons hi trobaran lo *Rom Sant Roch*.

Es una manera especial de conservar la religió dels nostres pares. Pel cas, res tan segur, com posarla ab esperit de vi

Se m' está acabant lo paper, y encara no hi parlat de las manufacturas, que n' hi ha de preciosas. Entre ellas descollan preciosa manteleria, tapissos de gust indio de *Blondet*, hermosos mocadors de *Houssenot*, teixits impresos de *Le-grand*, blondas, sedas y velluts.

La instalació de la *ramie* francesa, revela l'existencia de una nova industria, destinada á fer farrolla. Allá 's veu aquest producte, desde qu' es tronch fins qu' es article de luxu. Qui no puga arribar á la seda 's quedarà ab la *ramie* y bèn content.

Los panyos, de *Sedan* gosan fama universal bèn merescuda. La instalació es completa y molt variada.

—Tú, mira, deya un visitant: lo millor de aquests panyos es la baratura.

—¿Quán costan?

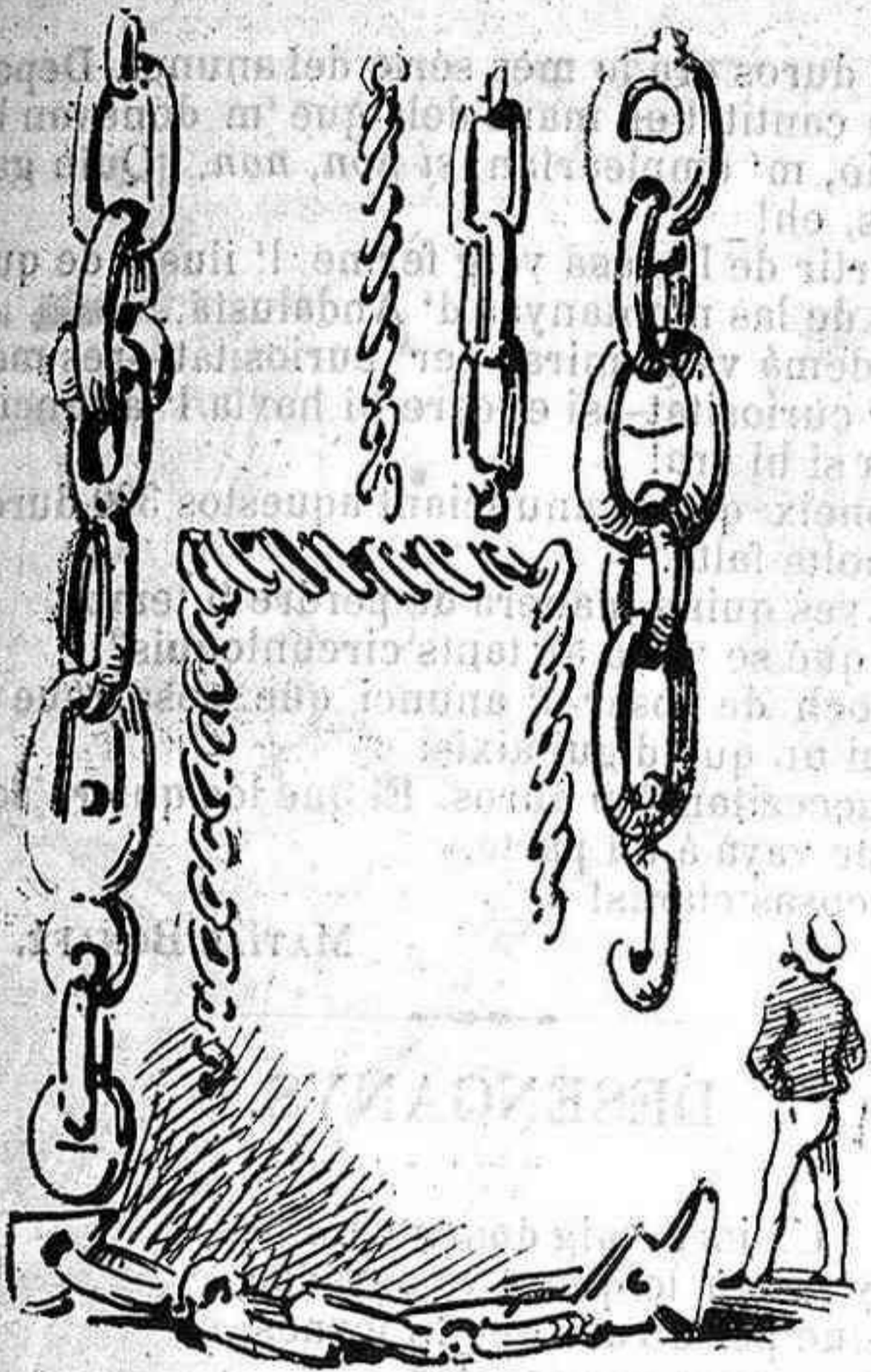
—Res.

—¡Vols dir!

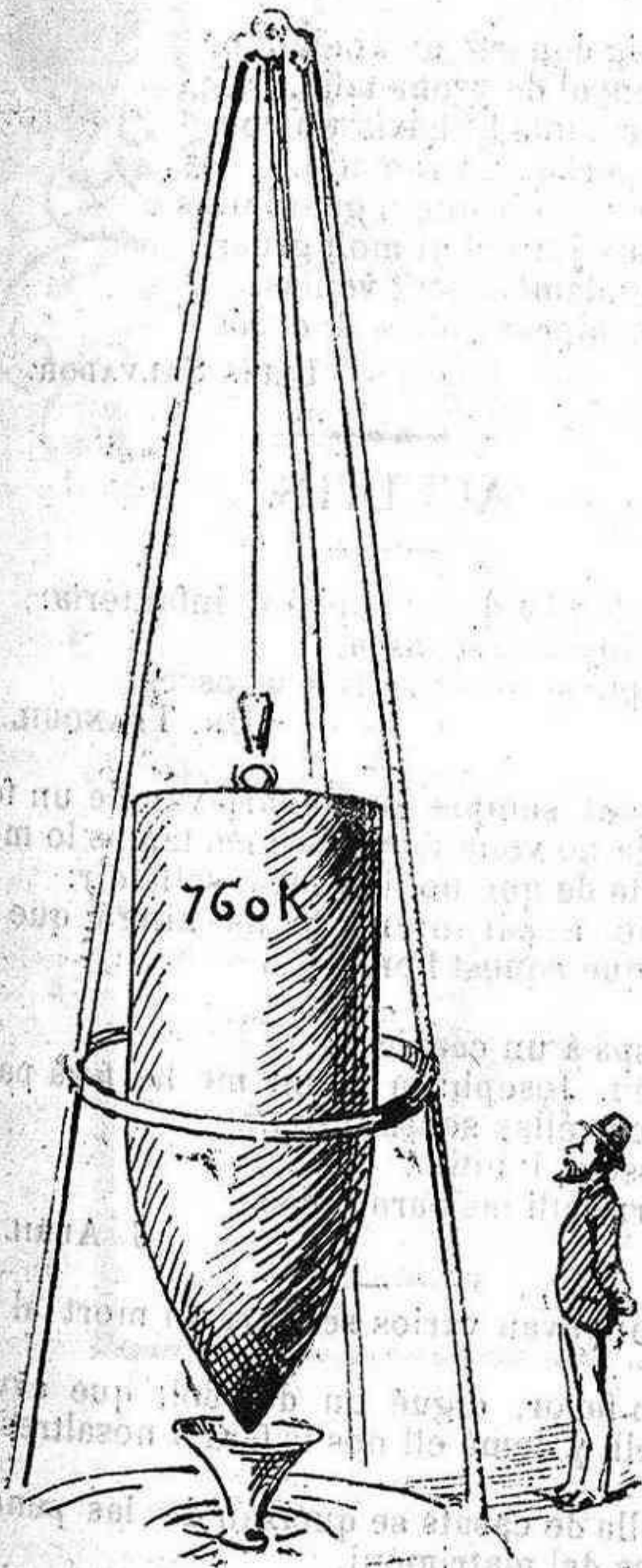
—¡Home, observa 'l rétol: *Se-dan!*

Y ara consultant las notas trobo que m' havia descuidat de algunas instalacions que valen la pena. Entre ellas dech citar lo *betun d'asfalt* del Centro, las hullas del *Graissesac*; un nou sistema procediment *Manhes* pèl tractament dels minerals de coure, que jo, francament, ne faria pessas de déu centims; una nova máquina de trinxar carns, de *J. Mareschal*; los acers fosos de *Nouzon*; los traballs públichs de *Soudrot* y *Perier*; las armas de luxu y de guerra de *Rouchouse*; los articles de terra refractaria de *Berger cadet*; las forjas portátiles d' *Enfer*; los articles de las acieries de *Denain*; las obras públicas de *Baudet*, *Donon* y C.^a; las rodas de *Deplasseux*; la combustió metódica de *Godillot*; lo material fixo y 'ls carrils de *Mauberge* y la instalació de cadenas de *Turbot*.

Cadenas purament industrials, son tal vegada las úniques davant de las quals no pot cridar-se:—*«¡A bajo las cadenas!»*

Hi ha també una instal·lació de cartutxos metàl·lics de fusell de casi tots los sistemes coneguts.

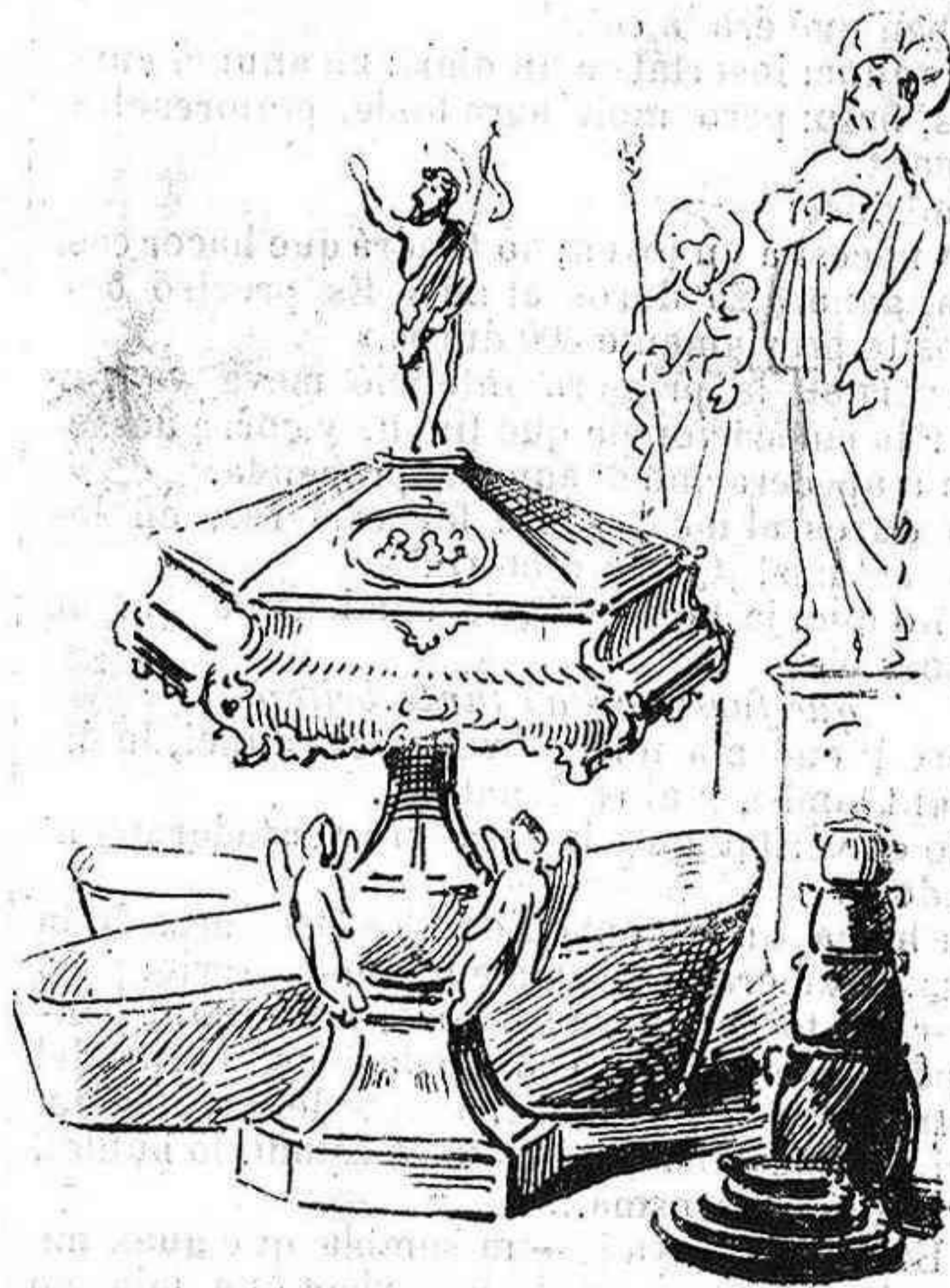
Pertany a *Gavelot et Gaupillat*. Son balas de jugar... a guerra. Rússia, Fransa, Alemanya, Inglaterra y Austria hi están representadas. ¡Vulga Dèu que aquelles balas estiguin sempre quietas!

Y en materia de projectils, res com los de canò que 's veuhen en la instal·lació de las *Acieries et Forges de Firminy*, en las quals 's' hi elaboran a la vegada articles de construcció y de destrucció. Hi ha projectil de aquells que pesa 760 kilos y forada corassas de 55 centímetros de gruix. Y n' hi ha que valen més de 400 duros, sense contar la pólvora.

Un problema. ¿Qui hi guanya més, lo qui dispara aquests bolets tan cars ó qui 'ls arreplega?

Un de aquests projectils está penjat en un trípode, sostingut per un fil d'acer molt prim. Sembla la situació d' Europa que també penja de un fil.

Y acabém ja, consagrant l' últim párrafo al fundidor Mr. *Brusseval*, qu' es per mí l' expositor més francès de tots, per ser lo més ecléctich. Mr. *Brusseval* fabrica sants de metall y cacerolas. ¿Eh, quina barreja? D' ell es una pila baptismal metálica que 'l dia que se suprimeixin

las iglesias podrá servir perfectament y ab molt poch gasto per molí de xocolata.

P. DEL O.

LLEY DEL CONTRAST.

Ja t' ho he dit moltes vegadas;
si lo que pretens de mí
son paraulas ensucradas,
ó rialletas enmeladas,
noya, no 't puch pas servi'.

Quan, per anarte al darrera,
boig d' amorosa fatlera,

perdia l' esma y lo seny,
mès que ser gens falaguera
me tractavas ab desdeny.

Després, quan lo cor ferit,
cercant anava 'l repós,
aquell desdeny benehit
en estrany foch amorós
convertias atrebit.

Y es en mí tal la fredor
que 'l contrast va inocular,
que ara dubto... y no veig clar
si es lo cel d' aquell amor
aquest cel que 'm vols donar.

J. BAUCELLS PRAT.

300 DUROS.

Si no ho haguès llegit més que una sola vegada
ho hauria pres com una broma; pero l' haverse
repetit la cosa un día y dos y tres, va llamarme
l' atenció.

¿Saben qué era la cosa?

Un anunci insertat en un diari: un anunci curt,
concís, brèu; pero molt agradable, pintoresch é
insinuant.

Admírinse:

«Se necesita un joven; no tendrá que hacer casi
nada: ganará 25 duros al mes. Es preciso que
deposite previamente 300 duros.»

La veritat: la primera intenció mèva va ser
deixar la colocacioneta que tinch, y corre desse-
guida á apoderarme d' aquesta prebenda.

¡25 duros al mes, sense fer casi res, en los
temps actuals! ¡Quina rectoria!

Si no que, ja ho he dit, va semblarme que no
era possible

que fuese verdad tanta belleza.

Pero l' endemà torno á veure l' anunci, lo dia
següent també, l' altre 'l mateix..

¿No es veritat que la cosa era verdaderament
tentadora?

Ha havia un inconvenient: los 300 duros de la
fiansa. Aixó era un obstacle una mica serio; pero
obstacle y tot, confiava salvarlo, presentant fian-
sas personals, bonas recomendacions, cartas del
rector de la parroquia, certificats del arcalde del
barri, las medallas guanyadas á estudi, lo butlletí
de l' última quaresma...

—En fi,—'m deya jo—'m sembla que quan me
vejin ab aquesta cara de bon xicot que faig, no
necessitaré més recursos y expedients, y 'm do-
narán la colocació sobre la marxa.—

Meditant y tornant á meditar la cosa, després
d' haver donat mil voltas al assumpto, un dia 'm
poso la millor robeta, per ferme més simpátich,
me cercioro de que al diari encara hi havia l'
anunci, y carregantme de resolució y d' esperan-
sas m' encamino á la casa ahont havían de fer la
mèva ditxa.

Arribo, truço, m' obran y entro.

—¿Es aquí que han posat un anunci al diari,
que diu que...?

—Si, senyor; ja veurá, sigui.—

M' assento y desseguida entrém en materia.

¡Fills de Déu! ¡Y quina materia més compli-
cada!

L' únich que—després de molt enraonar—
vaig poguer treure'n en net, va ser que la condició

dels 300 duros era lo més sério del anunci. Depo-
sitant la quantitat en mans dels que 'm donavan la
colocació, m' emplearian; *si non, non.* ¡Quin ga-
lamatías, eh!

Al sortir de la casa vaig ferme l' ilusió de que
baixava de las montanyas d' Andalusia...

L' endemà vaig mirar per curiositat—res més
que per curiositat—si encare hi havia l' anunci.

¡Vaya si hi era!

Se coneix que al anunciant aquestos 300 duros
li fan molta falta.

Pero ves quina manera de perdre 'l temps.

¿Per qué se 'n va ab tants circunloquis?

En lloch de posar l' anunci que posa, que 'n
publiqui un que digui aixís:

«Se necesitan 300 duros. El que los quiera sol-
tar, que vaya á tal parte.»

¡Las cosas claras!

MATÍAS BONAFÉ.

DESENGANYS.

Un jorn vaig donarte un bes,
y es tan lo que 't va agradar,
que per dirme que hi tornés
las galdas vas acostar.

Avuy tot ha cambiat.

Qu' ets casada hi sapigut;

y faltant á la vritat,

dius que may m' has conegut.

Vaig donarte un anell d' or
en senyal de prometatje.

De brillants hi havia un cor;

y de perlas, un ramatje.

Me vas dir que 'l guardarias

fent un jurament molt gros;

y l' endemà... te 'l venías,

per comprar polvos d' arrós.

LLUÍS SALVADOR.

ACUDITS.

Sobre la tomba de un capitá d' infanteria:

—*En su lugar descansan.*

Sens dupte se referia als seus ossos.

DR. TRANQUIL.

Un cessant sempre que li parlavan de un fon-
dista que ja no volia fiarli per més temps lo men-
jar, en vista de que no 'l pagava, solía dir:

—No me 'n parlin: no hi ha ningú que m'
atipi més que aquest home.

Una raspa á un carnicer:

—Diguéu, Joseph: ¿á quant me las farà pagar
aquestas costellas sense torna?

—A pesseta, l' últim.

—¿Y tornantli las baranillas?

J. ABRIL.

Acompanyavan varios senyors un mort al ce-
mentiri.

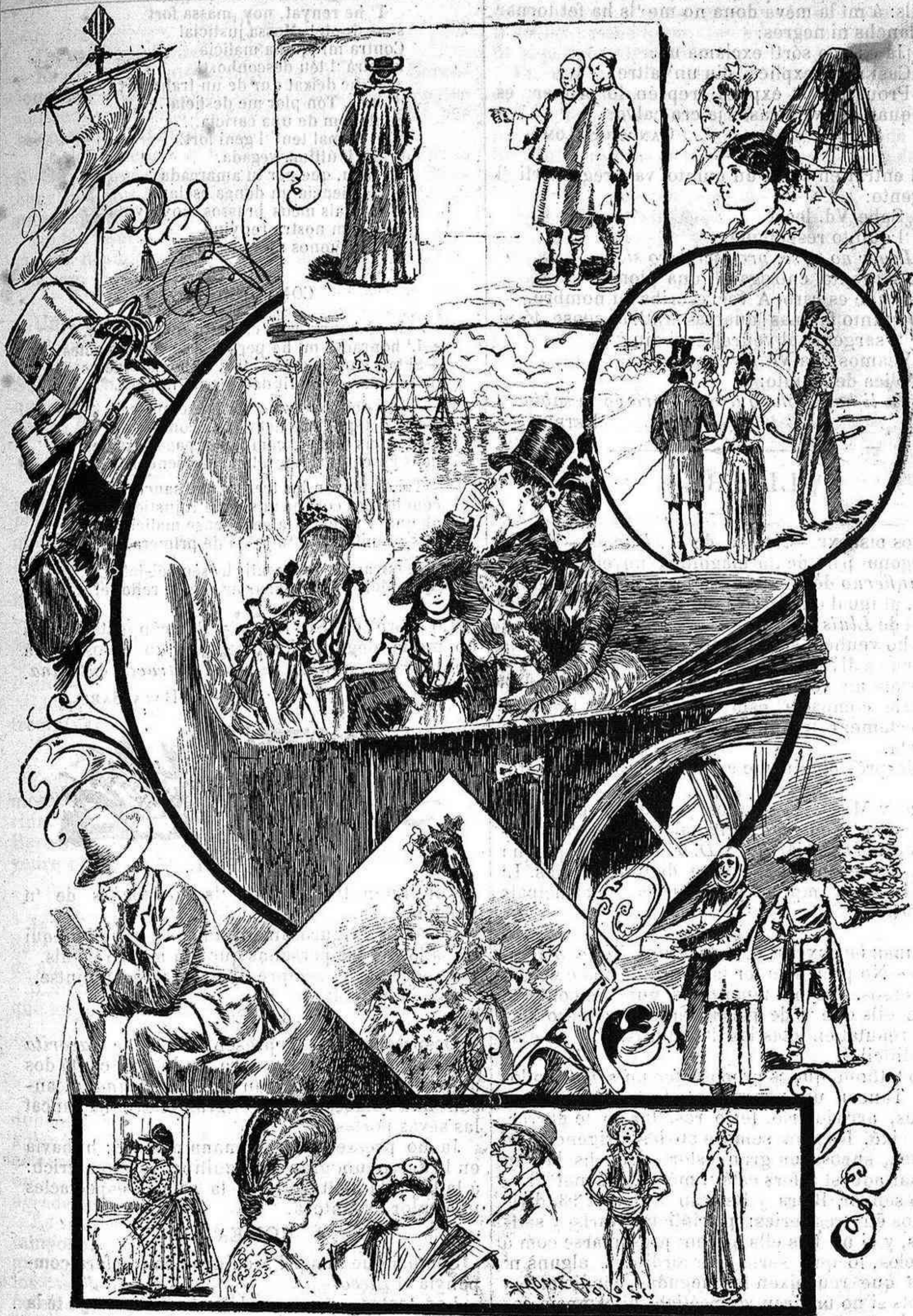
—Es un favor, digué un del dol, que avuy li
fem á n' ell, y demá ell nos lo farà á nosaltres.

Una colla de casats se queixan de las penas y
amarguras del matrimoni.

Quí més quí menos, tè 'ls cabells blancs, y

LOS VISITANTS DE LA EXPOSICIÓ.

Quatre alemanys, vuyt francesos,
 cinch italians de diners,
 un turch, dos belgas, tres chinos:
 total... vint mil extranjerns.

8 1/2

tots atribuïen aquest fenomen, no á la edat, sinó als disgustos que 'ls ha donat la part contraria.

—Jo no 'm puch queixar com vosaltres, diu un d'ells: á mí la mèva dona no me 'ls ha fet tornar ni blanchs ni negres.

—¡Ja es una sòrt! exclama un.

—Casi no s'explica, diu un altre.

—Prou que s'explica; reprén lo primer: es que quan me vaig casar ja era calvo.

CANDOR SALOMÉ.

Al entrar en caixa un quinto va preguntarli 'l sargento:

—¿Sabe Vd. leer?

Y 'l quinto respongué:

—*Leyer no 'n sè; pro escribire si.*

Lo sargento, entregantli una ploma:

—Si que es raro. A ver: escriba su nombre.

Lo quinto fa unas quantas ratllas sense tó ni só, y 'l sargento al véurelas, li diu:

—Veamos, lea Vd. lo escrito.

Réplica del quinto:

—*Ya li hay dicho que de leyer no 'n sabia.*

PETRUS.

LLIBRES.

DIOS DISPONE.—Novela de *A. Dumas*.—Forma la segona part de la magnífica novela *La boca del infierno* del mateix autor, y ha sigut publicada, al igual que aquesta última per la casa editorial de *Lluis Tasso*.

Ja ho veuen: si la primera part es infernal, la segona es divina.

Forma un voluminós tomo de 270 planas, de materia compacta, está esmeradament imprés, correctament traduhit, y no costa més que una pesseta.

Y després diguin que aquí no 's treballa barato.

PIPO Y MASCOTA.—Tal es lo títol de un juguet en un acte y en vers, original dels nostres col·laboradors *D. Ll. Millá* y *D. J. Casellas*, que ha sigut representat ab éxit en distints teatros. L'obra ha sigut impresa y 's ven en las principals librerías.

LLIBRE DE SONEIS, per *Joaquim Riera y Bertrán*.—No preteném fer la crítica de una colecció de versos, que no tenen més punt de contacte entre ells que 'l de pertanyer á un género literari, reputat en totas las literaturas, com un dels més difícils.

No tothom que 's proposa fer un sonet, ho logra. Tancar un pensament dintre de catorze versos, arrodonirlo, ferlo resaltar en lo darrer, y tot aixó, bregant sempre ab las exigencias de la rima, suposa un gran esfor. Donchs bè, en ocultar aquest esfor está 'l mérit del sonet.

Lo senyor Riera y Bertrán n' ha fet 93, dividintlos en tres series: patriótichs, varis y satírichs, y si no tots ells poden presentarse com á modelos, lo qual sería extraordinari, alguns n' hi ha que reuneixen las degudas condicions, y en tots si no un gran vol poétich, hi campeja correcció, esmero y coneixement del llenguatge y del género.

Com una mostra del treball del Sr. Riera y Bertrán nos permetrém copiarne un parell: lo

primer pertany á la secció *Varis* y á la de *Satírichs* lo segon.

¡RECONCILIÉMNOS!

T' he renyat, noy ¡massa fort
sens duptel ¡Massa justicial
Contra mí ¡quina malicia
al mirá 'l teu desconhort!

M' he deixat dur de un transport
d' ira... Ton plor me desficia...
Sento fam de una caricia...

¡Qu' es mal tení 'l geni fort!

¡Sía l' última vegada,
fill mèu, que per tú amargada
la conciencia 'm donga esglay!

Vina als mèus brassos, noy, ¡vina!
¡Oblidém nostra renyina
y estimémnos més que may!

COMPETENCIA.

—Jo só honrat com cap altre pot haverhi.
—L' honradés m' ha perdut en tots mos actes.
—Si tan honrat no fos, tots los mèus tractes
m' haurian enriquít dantme un imperi.

—¡Ay del home que viu sense misterí!
—¡Ay del que juga net en sos contractes!
—¡Ay dels homes, com jo, en pagar exactes;
gens en cobrar: honrats sense senderí!...

Tal clamavan los tres ab veu sancera
com homes convensuts de la injusticia
ab que 's tracta á la gent sense malicia
y 's premia á qui 'n gasta de primera.

Jo encantat vaig sentir lo seu col·lotge...
¿Quín dels tres va robarme 'l mèu rellotje?...

Lo llibre del Sr. Riera y Bertrán está imprés ab molta elegancia com tots los que acostuma á publicar la empresa de *La Il·lustració catalana*.

RATA SABIA.

PRINCIPAL.

Continuan treballanthi 'ls *Fantoches* de 'n Holden.

Es á dir, rigurosament, ells no treballan: qui treballa son las personas que fan moure 'ls fils.

L' espectacle, sempre divertit, va sostenintse. Que ja es molt.

LICEO.

Després de una representació de la *Favorita* y del benefici de 'n Gyarre, en lo qual cantá dos actes de la *Lucrecia* y un de l' *Africana*, alcançant una ruidosa ovació, 'l gran teatro ha tancat las sèvas portas.

Ja ho presentia la semana passada: hi havia en lo Liceo un gran desequilibri termométrich: á la taquilla molt fret, y á la sala d' espectacles una calor espantosa.

ROMEA.

Sembla que fins pèl pròxim setembre farà companyia al Liceo.

Los teatros son com la roba: cada traje tè la estació apropiada, y 'l que serveix perfectament per l' hivern, quan vè l' istiu tè de tancarse al guarda-robas.

Quí hi guanyará ab tot aixó será Girona y algunas altras poblacions de aquella provincia,

ahont se disposa á marxar la companyia catalana, ab l' intent de donarhi á coneixer las obras més aplaudidas del repertori.

LÍRICH.

Un estreno: *Ferneol* de Sardou.

Es un drama interessant y ja conegut á Barcelona per haverlo vist fer á algunas companyias italianas y haverse representat en espanyol per la companyia Tutau-Mena.

En la execució s' hi distingeix notablement lo Sr. Mata, qu' es un actor de punta. Lo Sr. Sánchez de León hi está també molt discret. Dels demés, més val no parlarne.

Lo Sr. Mario ha de desenganyarse: no ha nascut pèl drama, y molt menos per representar tipos com lo de Marcial.

Un altre estreno: «*Viva España!*» de D. Miguel Echegaray. Forma aquesta producció una serie de quadrets de costums molt entretinguts. Sobressortí en la representació la Srta. Guerrero que cantá ab molt gust una *chansonette* y algunas coplas flamencas.

ESPANYOL.

Encare que 'n Gayarre s' havia despedit del públich en lo Liceo, va fer un segon despidó al *Espanyol*, prenent part activa en la funció colossal que va donarse dilluns, á benefici del ilustre poeta *Marcos Zapata*.

La companyia de 'n Mario, la de *Catalunya* y la de 'n Tomba van pendre part en l' espectacle, y entre producció y producció, lo célebre tenor va fernes sentir algunas de las pessas més aplaudidas del seu repertori, despertant en totes ellas l' entusiasme de la concurrència.

La funció, com era d' esperar, se va veure extraordinariament concorreguda.

TÍVOLI.

També va veures molt festejada, ab motiu de son benefici, la simpática bailarina *Carmencita Dousset*, que deixa á Barcelona molts desitjos de tornarla á veure y aplaudir.

NOVEDATS.

Ja 'ns acostém á la cinquantena del ball, *Excelsior*, y 'l públich no 's cansa de afavorirlo.

¡Cinquanta representacions, y sembla que tot just comensém!

CATALUNYA.

MAM-ZELLE NITOUCHE.

Descarregada de alguns incidents y reduhida á dos actes y quatre quadros, l' aplaudida opereta francesa, gala de la célebre Judith, ha quedat transformada en una sarsuela molt entretinguda, molt agradable, molt mona.

La nostra Judith es la Romero, una minyona, que sense ser lo que 's diu guapa, es graciosa y tè *ángel*, com diuen los castellans. Representant la picaresca colegiala, que surt del convent en companyia del organista, y á impuls de las circunstancias, pren part en la representació de una opereta, y 's troba després dintre de un quartel de caballeria y per últim se casa ab un oficial qu' está mort per ella, la Romero no va decaure

un sol instant, y ni un sol moment va apelar als recursos exagerats pera ferse aplaudir.

Y com ademés tè una veu molt agradable, y canta ab gust y sab acompanyarse ab l' arpa, casi totes las pessas li van ser aplaudidas, tenint fins de repetirne algunas.

En una paraula: per ella sigueren los honors de la representació.

Compartiren l' éxit que aquesta alcansá la senyora Valverde que fa una abadesa acabada y 'l Sr. Rubio que en lo paper de organista no deixa res que desitjar.

Mam'zelle Nitouche es un de aquells tiros que donan en lo blanch.

Lo públich no pert may lo bon humor, seguint ab interés los encremalats incidents que constitueixen l' acció.

Es una producció que figurará molt temps en lo cartell, y tot Barcelona anirá á veure.

Lo públich cridá á la escena, en lo final de tots los actes, al Sr. Pina Domínguez, autor del arreglo.

CALVO Y VICO.

El hijo de hierro y el hijo de carne.

L' últim drama d' Echegaray sembla l' obra de un principiant. ¡Quan cert es alló que diuen que 'ls vells se tornan criaturas!

Es difícil concebir una fábula més exenta de interés, una acció pitjor combinada y una forma més matxacona. Lo públich havia de fer esforços per no badallar.

Aquella máquina que inventa Muntaner y que no s' arriba á saber lo qu' es, acaba per marejar. Aquella extranya penetració de Raymundo qu' en lo deliri produhit per una ferida, endavina 'l complicat problema, fa veure visions. Y per últim aquell reconeixement de pare y fill, que s'

INSTRUCCIONS.

—Porta un pollastre, llagosta, un bon pastel... y jeche usté!
Com que avuy ell no es á casa nos havém de tractar bè.

endavina desde 'l primer instant, y que l' autor, sens més objecte que allargar l' obra, va donantlo á petites dossis, creant situacions que únicament se toleran en los dramas de tarde, revela escassa manya en l' art de combinar escenas y de graduar l' interés de una producció dramática.

Lo fill de ferro, resulta apenas de fil-ferro del més prim y baladí, y 'l fill de carn es de cartró.

Vamos á veure, Sr. Echegaray, ¿quín es l' home qu' expulsant á un jove de casa seva y omplintlo de insults, lo deixa sol en companyia de la seva afillada, perque s' entregui á *tutiplé* á las delicias de una escena amorosa? ¿Y quína es la mare que veyent á un pare y á un fill á punt de matarse, no 'ls revela que son fill y pare, sinó després que 'l primer cau ferit de una terrible punyalada?

¡Y encare, si ab tots aquest defectes, si ab totas aquestas monstruositats, tingués l' obra, ánima, brío, cor, sentiment humá ó alguna de aquellas escenas que avassallan y dominan al espectador!

Pero, ni aixó: l' obra es artificiosa y 's desarrrolla ab gran pesadés: los personatjes tenen una tendencia desesperadora á enrahonar per las butxacas, y ni un sol moment arriba á con moure.

Los esforços de 'n Vico y las fogositats de 'n Calvo han resultat estérils. Sols alguns aplausos de cortesia lograren recullir.

Y no podían fer més de lo que feren.

Hi ha certas obras que no convencen á ningú, ni als actors que las representan.

CIRCO EQUESTRE.

Res de nou fins ara.

Y sense res de nou, lo públich hi acut.

¿Qué més pot desitjar l' empresa?

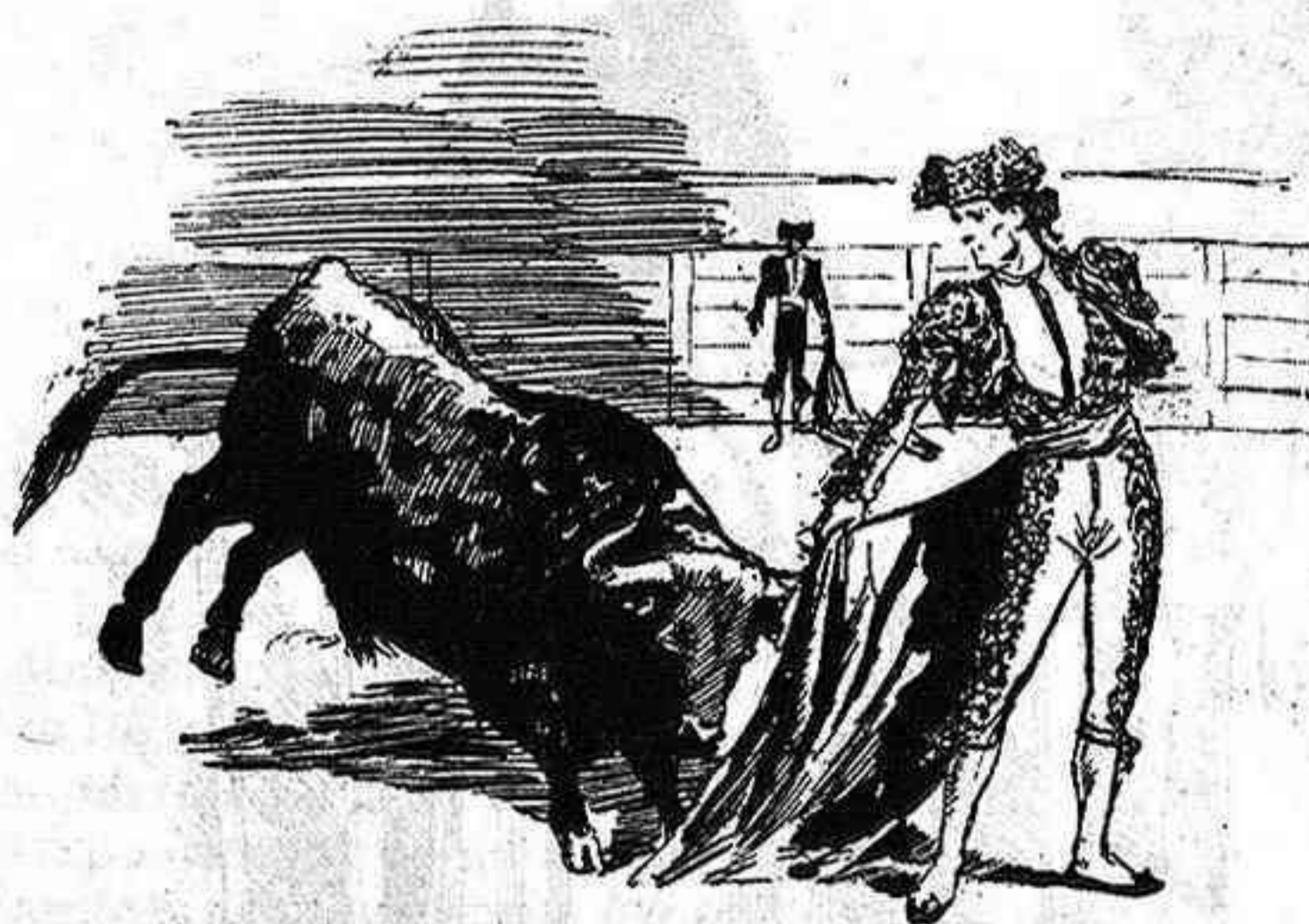
FIERAS.

La moda d' entrar á la gabia dels lleons aniria cundint qu' es un gust, si 'l governador no hagués dit: «¡Alto!»

En la colecció *Bidel-Alexiano* va entrarhi de primer un corredor, y últimament havia d' entrarhi una senyoreta, lo qual no deixa de ser més perillós, perque ja se sab que las nenas tenen la carn més tendre y apetitosa.

Y si jo fòs lleó...

Vaja, no ho sè.

TOROS.

Demá divendres si el tiempo lo permite, gran corrida.

Protagonistas del espectáculo: *Lagartijo* y *Guerrieta*.

Personas pacientes (aixó de personas es un dir):

sis fulanos de la ganaderia de *Maria Josefa Fernández*, viuda de *Barrionuevo*.

Diumenje un' altra corrida, ab tres espasas: lo citat *Lagartijo*, en *Cara-ancha* y en *Valentin Martin*, y sis toros del conde de la Patilla.

Ja ho veuhen: sis patillas. Quatre més que 'n Rius y Taulet.

N. N. N.

SIMULTANEITAT.

La nit ja ha estès son mantell quan lo baró de Camp-rás tot vestit de ferro vell abandona 'l seu castell ab un guitarra al bras.

Ab pas ferm y apresurat camina entre las tenebras sens por de ser atacat, que als enemichs al combat fa fugir igual que llebras:

Pero tot lo seu valor no ha bastat per resistir lo dols atach del amor; y ara va á son vencedor los seus llorers á rendir.

Lo vencedor es la filla del duch del Cap-de-Melo y á sa hermosura ell s' humilla perque n' es la tal pubilla un angelet... bufadó.

Prepara un xich l' instrument quan del castell d' ella al péu arriba, toca un moment y després canta 'l següent ab escandalosa veu.

«Escolta nina un instant la veu del teu estimat...» y... ¡¡Horror!! lo bram retumbant de un ruch de per 'lli 'l voltant deixa al trovador glassat!!»

S. DEL PALAU.

S' ha celebrat á ca 'n March de Reus una reunió important.

Concurrents á la reunió: industrials, empresaris d' espectacles públichs y periodistas. Los últims per donar compte de lo que allí 's digués. Los primers en calitat de victimas de las ilusions que s' havían forjat ab motiu de la Exposició, ilusions, que si avans eran de color de rosa, han perdut avuy totas las fullas, no quedant d' ellas més que las espinas.

Propòsits dels reunits: reanimar la Exposició, cridar forasters, salvar lo que 's pugui.

Resultat obtingut: nombrament de una comissió, que suplica á tothom que li donga ideas, projectes y pensaments.

L' ESQUELLA DE LA TORRATXA, que no será mey sorda al clamors de la necessitat, després de barrinar llarga estona, ha trobat varias maneras de lograr lo que 's proposa la comissió de ca 'n March de Reus.

Fins ara 'ls projects que tó son tres: l' un de caràcter religiós, l' altre de caràcter civil y 'l tercer de caràcter culinari.

Ja ho veuhem: projectes per tots los gustos.

Y ab permís de vostés, los exposará tal com los ha concebut.

Projecte religiós.

S' envía una numerosa comissió á Roma: si 's pot lograr que formi part d' ella 'l bisbe Catalá, en Mañé y Flaquer y en Llauder, l' éxit casi es segur.

La comissió empleará tots los medis necessaris pera conseguir que 'l Papa Lleó XIII se trasladi á Barcelona.

Y ja está fet lo miracle.

Si per D.ª María Cristina, que no era més que reyna regent, va venir tanta gentada ¿qué no succehiria si arribava á venir lo Papa en persona? De capellans y majordonas no més, s' ompliria la ciutat. ¿Y de pelegrins? Seria cosa de no entendre'ns.

Encadenada ab la presencia del Papa, se 'm acut una idea.

Aixís com ha de haverhi congressos de jurisconsults, d' economistas, de ingeniers civils, de metjes y hasta d' esperitistas, podria celebrarse un concurs de sacerdots de tots los cultos.

Católichs, protestants, cismáticos, juheus, mahometans, budhistas, mormons, podrian donarnos una idea de la manera que tenen de salvar animetas, lo qual prestaría un gran interés á la Exposició.

Ab la qual seria aquesta verdaerament internacional y ultramundana.

Mentres se realisés tot aixó, que se 'n enduria un bon espay de temps, D. Francisco de Paula, que tants sacrificis ha fet en pro de la exposició, hasta l' extrém de haver aprés lo francés y de haverse fet ensenyar de ballar, podria exercitarse per fer lo que vaig á dirli.

Y aquí vé 'l projecte de caràcter civil.

Un dia, quan estigués ben segur, podria anunciar-se 'l següent espectacle.

«EXPOSICIÓN UNIVERSAL DE BARCELONA. — *Great attraction.*—D. Francisco de Paula Rius y Taulet, arcalde de la ciutat y futur marqués de Olérdula, passará repetidas vegadas una maroma colocada entre las dos torres més altas del Palau de la Industria. En un dels seus viatjes portará al insigne regidor Sr. Fontrodona, sobre las espatllas.»

Me sembla que ab un acte de arrojo com aquest, lo Parch s' ompliria de gom á gom.

Vaja, D. Francisco, animis, que per salvar l' Exposició s' hi ha de posá 'l coll.

Y aném per fi al projecte culinari, que podria titularse *Gran arrós popular.*
Manera de realisar-lo:

MIRANTSE 'L RETRATO.

—Está bè; pero la piga, si no hi ha dificultat, tréguila d' aquí hont es ara y pintila á aquest costat.

Se socava 'l llach del Parch, se hi deixa tan sols l' aygua necessaria per sufregir los peixos, anguilas y ánechs que per allí 's campan la vida, s' hi abocan unas quantas toneladas de arrós, y unas quantas arrobas d' especias, se fa foch fins que bulli, y s' invita á tot Europa á menjarlo.

D. Ignasi queda encarregat de la realisació de aquest projecte colossal.

Me sembla que ab aquests tres actes no faltarian forasters á Barcelona.

Ara quí més hi sápigam que més hi digui.

La nit de Sant Joan va transcorre animadíssima.

Las portas del Parch sobre tot presentavan un aspecte encantador. Aquella munió de gent abocantse als torniquets formava la representació més completa de la terra dels cops-de-puny, de las empentas y de las trepitjadas.

Y la Comissió executiva del Gran Certamen va fer per la seva part tot lo possible porque 's cumplís la máxima del Génesis:

—Entrarás en la Exposición, con el sudor de tu rostro.

Aixís per exemple, al extrèm del Salò de Sant Joan, hi ha dugas portas ab dos torniquets cada una: total, quatre torniquets.

Donchs dels quatre, no 'n funcionava més que un.

Los tres restants se deixan per quan á la Exposició no hi va ningú.

Per lo demès, los jardins del Parch, molt bèn iluminats y animats de una concurrencia extraordinaria feyan molt goig.

La font màgica va funcionar per espay de una hora, produhint un efecte deliciós. Es de lo milloret que s' ha fet ab motiu de la Exposició.

¿Y 'l castell de foch? Deixant apart dugas ó tres pessas de major quantia, lo demès era digne de una torre del Putxet lo dia del sant del amo.

— Pero ¿y 'ls quèts xiuladors?

— Ay, no me 'n parlin: aquells cohets que s' elevan exhalant un xiulet trist, *plaignard*, com diuhen los francesos, un xiulet ab honor de grinyol, feyan dir á una senyora que tenia al mèu costat: — «¡Ay pobra bestia!»

Lo verdader castell de fochs se dispará l' endemà á la nit.

¡Amigo, quina tempestat més solemne!

Lo cel semblava que s' esbadallava, y de llamps y centellas no 'n vulguin més. En quant als trons, ja poden desarse las esquadras extrangeras, qu' encare que disparin tots los canons á l' hora, no farán may ni la miléssima part de aquell estrèpit.

La tempestat va dividir-se en tres actes.

Acte primer: la sortida dels teatros.

Acte segon: á las tres de la matinada.

Acte tercer y últim: de cinch á sis. Apoteosis final: explosió del globo cautiu.

— A mi que no m' ho contin—deya un anticlerical—l' últim llamp, ó siga 'i que va reventar al globo, va enviarlo un frare mercenari, dels molts que deuben correr per las regions atmosféricas.

—¿Un frare mercenari?

— Sí, home: un redentor de cautius.

Tambè podria ser, que 'ls núvols que 'l veyan pujar cada dia, ficantse á casa seva sense permís hajan volgut venjarse.

Los núvols tenen molt mal genit.

Per un tres y no res, tot desseguida treuhen foch pèls caixals.

Pero, á globo muerto, globo puesto.

A horas d' ara ja se 'n está preparant un altre. Lo reventat se titulava: *Espanya*.

'L que vindrá, portará 'l nom de *Catalunya*.

Sembla 'l programa dels catalanistas:

«Espanya s' ha reventat; ¡visca Catalunya!»

Ha mort D. Pau Valls y Bonet.

Era 'l difunt, un dels advocats més ilustres de Barcelona. Possehia un cap molt clar, una eloqüencia granada y persuassiva, y una energia de carácter á tota proba.

Encare que professava ideas conservadoras, frisant en sos últims temps ab las carlistas, era un home tolerant, y en sas conversas y relacions socials molt cortés y agradable.

Catalunya ha perdut ab ell, una eminencia del foro.

Los cotxes del tranvia anavan días endarrera armats de un espoló á la llansa, per rebatres contra las jardineras que fan lo mateix curs qu' ells, de la Plassa de Catalunya á la Exposició.

Si aném seguint aixís, no desconfio de veure cotxes blindats y d' altres armats ab baterías de canons Krupp y ametralladoras.

A la guerra com á la guerra.

La llástima es que las antoritats no calmin aquests furors bélichs ab unas quantas multas.

¿De ahont han sortit aquells fanalets de color que acaban de hermostrar lo famós arch-cascada de la Plassa de Catalunya?

Un periódich suposa que han sortit dels magatzems de casa la ciutat.

Y 's diu ademès que 'ls jornals, y 'l material, y l' aygua, y 'l gas ... Res: una cascada de murmuracions.

Contemplant á la parella de *tatuats* que figuran en lo castell del arch-cascada, preguntava un transeunt:

—¿Qui son aquests dos tant plens de tacas?

Y un altre li va respondre:

— Deuhen ser un parell de regidors.

Gran desfile de comptes.

La senmana passada va posarse á discussió la primera tanda dels presentats á l' Ajuntament pèl constructor de mobles Sr. Vidal.

Gastat en daurats y pintats, alfombras, cortinatjes, cristalls, restauració de unas quantas cadiras y vidres de colors per la galería gòtica: 106 411 pessetas.

Gastos fets sense subasta y comptes presentats, sense la previa informació y dictamen facultatiu.

Després vindrán los comptes de lloguer de mobles.

Y després anirém veyent.

Y ara diu qui pot saberho que quan tot sigui acabat, al Sr. Vidal dels comptes, lo farán *Gran Capitán*.

Un pare capellá feya una plática familiar á unas *hicas de Maria*, recomenant la máxima evangélica de la humiltat y de la resignació que diu que al rebre una bofetada á la galta dreta, s' ha de presentar la esquerra.

Una de las oyents, més espavilada que las altres, va preguntar:

—¿Y si 'ns hi donan un petó, també s' ha de fer lo mateix?

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA-CONVERSA.—*Pa-no-ra-ma.—Mas-nou*
2. ID. 2.ª—*Ma-re-a.*
3. ANAGRAMA.—*Taller-Retall-Lletra.*

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, LLIBRERIA ESPANYOLA, Barcelona

Acaba de publicarse

DIOS DISPONE

Segunda parte de
LA BOCA DEL INFIERNO

POR ALEJANDRO DUMAS. — Ptas. 1.

GERARDO ALAS

LA MOVILIZACIÓN DE 1887

EN

FRANCIA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

XAVIER DE MONTEPIN

EL MARIDO Y EL AMANTE

(EL VENTRÍLOGO)

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

LA HIJA

DEL MAESTRO DE ESCUELA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

EMILE RICHEBOURG

LA FAMILIA LIONNET

(LA ABUELA)

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

LAS VÍCTIMAS

(LA ABUELA)

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

ADOLPHE BELOT

LOS ESTRANGULADORES

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

ARTHUR A. MATHEY

VENGANZA SECRETA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

J. M.ª BARTRINA

ALGO COLECCIÓN DE POESÍAS

ILUSTRADAS POR

J. L. PELLICER

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

EL PRESO

NOVELA MÉDICO - SOCIAL

POR

EDUARDO LOPEZ BAGO

Forma la obra un tomo en 8.º de
277 páginas y vale

Ptas. 3

EL AMOR COMO ES ÉL

POR

HOUSSAYE

Un tomo en 8.º con preciosa
cubierta al cromo,

Ptas. 1

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá à volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

4. MUDANSA.—*Pot-Got-Mot-Sot-Llot.*
 5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Cornelia.*
 6. PROBLEMA.— $15 + 5 = 20$
 $25 - 5 = 20$
 $4 \times 5 = 20$
 $100 : 5 = 20$
 144
 7. GEROGLÍFICH.—*Per la creu tothom hi veu.*

XARADAS.

I.

Tres-quarta, segona-tres
que du á n' á la tres-primera
l' home de la Hu-tercera
no s' explica; es un excès;
ella bè prou s' hi amohina
fentli bonas reflexions
y ell fugint de tals rahons
algún cop li don tunyina
y ahir vespre l' animal
una hu-dos repetida
l' hi tirá, y estabornida
va quedar ab la total.

NAS TORT.

II.

Si te 'n vas aquest istiu
mon primera amich Bernat
dos del mas un tot molt viu
de aquells tres que l' any passat
vaig agafar jo en lo niu.

SALDONI DE VALLCARCA.

ANAGRAMA.

Un gran total un xicot
se 'n anava á benehir;
sa forma, sense mentir,
semblava una hermosa tot.

A. GIBERT.

MUDANSA-REMITIT.

Sr. director: avuy
tot pera ferli saber
que desde que van tenirne
lo mal acort los barbers
de posar á trenta céntims
lo que valia un ralet.
nosaltres, los infelissos
dependents, surtím perdent;
puig si tot céntims 'ns davan

per propina alguns clients,
 tot aixó hem perdut, mal llamp!
 (ja que un parell de durets
 cada cap de mes m' hi feya
 y que 'm venían tan bè).
 Ja veu si total rahò;
 y si aixó gayre segueix
 de treballar sense anguilas
 no sè pás com anirém.
 Disposi tot lo que vulga
 de un dependent de barber.

J. STARAMSA.

TRENCA-CLOSCAS.

JULITA MAGRE.

Formar ab aquestas lletras lo nom de un carrer de
 Barcelona.

SUTERO FUROR Y C.^a

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Se-
 gona: órgano dels volátils.—Tercera: un peix.—Quarta:
 nom d' home.—Quinta: las gallinas ne tenen.—Sexta:
 nom de dona.—Séptima: vocal.

EL MAS EMBUSTERO.

CONVERSA.

—Simón, cada vegada que vas á Caldas ¿que no pas-
 sas per...?

—¿Per ahont?

—Per allá hont t, hi dit.

FRARE-LLECH.

GEROGLÍFICH.

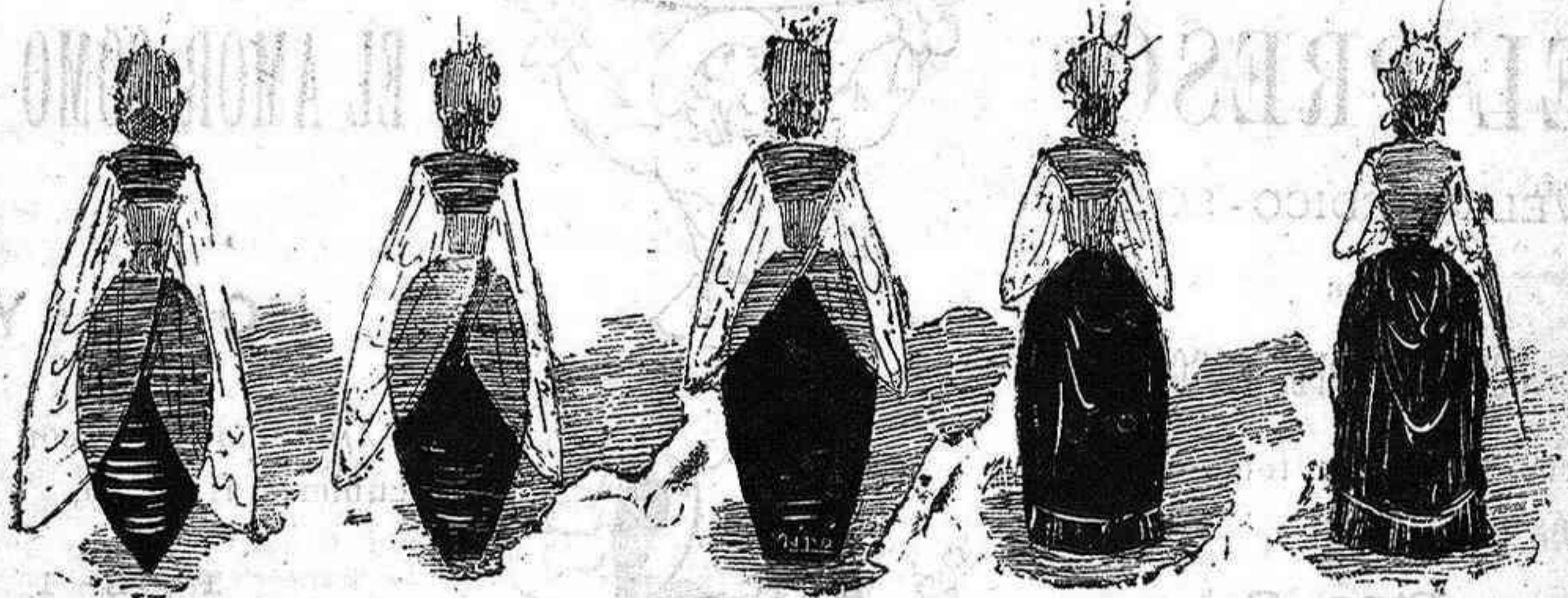
×
 RE
 III
 E E E
 EE
 REI
 I

Ego Sum.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.

TRANSFORMACIÓ.

Una mosca que, cambiantse
 y progressant pas á pas,
 se 'ls torna una senyoreta,
 qu' es com una mosca al nas.